

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2015 roku po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. N. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego co najmniej 15 - letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 6 lat, 5 miesięcy i 11 dni. Organ rentowy wskazał, iż uwzględnił wszystkie udokumentowane okresy wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął za udokumentowany ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wymiarze 28 lat, 1 miesiąca i 14 dni, w tym 2 lata, 8 miesięcy i 10 dni okresów nieskładkowych.

/decyzja k. 19-19 odwrót plik IV akt ZUS/

W dniu 24 września 2015 roku M. N. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej uchylenie i przyznanie prawa do emerytury przy ustaleniu okresów pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu odwołania wskazał, iż w jego ocenie organ błędnie uznał, że z całego okresu zatrudnienia, na uwzględnienie w stażu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze zasługuje tylko okres 6 lat 5 miesięcy i 11 dni. Zgodnie ze złożonym wnioskiem o emeryturę, materiałem dowodowym oraz załączonymi wykazami na stronie internetowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o rodzajach pracy w szczególnych warunkach, zdaniem odwołującego, jego staż pracy w warunkach szczególnych wynosi więcej niż 15 lat, a stan prawny i faktyczny uzasadniają odwołanie.

/odwołanie - k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 19 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację zawartą w uzasadnieniu skarżonej decyzji. Dodatkowo organ rentowy wskazał, iż dokumenty przedłożone w dniu

8 września 2015 roku potwierdzają okresy zatrudnienia uwzględnione do wyliczenia stażu ogólnego w decyzji z dnia 13 sierpnia 2015 roku. Wnioskodawca nie przedłożył natomiast żadnych nowych dokumentów potwierdzających zatrudnienie w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze, które miałyby wpływ na zmianę skarżonej decyzji. W związku z powyższym w sprawie M. N. wydano kolejną decyzję z dnia 24 września 2015 roku, którą organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w skarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k. 4-4 odwrót/

W piśmie procesowym z dnia 24 lutego 2016 roku wnioskodawca sprecyzował, iż wnosi o uwzględnienie w stażu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze okresów zatrudnienia od dnia 5 maja 1970 roku do dnia 31 marca 1971 roku w Warsztacie Ślusarskim i M. M. S. O. w K. na stanowisku ślusarza, od dnia 1 października 1968 roku do dnia 2 stycznia 1970 roku w Warsztacie Ślusarskim Z. B. w K. na stanowisku ślusarza, od dnia 1 czerwca 1979 roku do dnia 1 lipca 1981 roku w (...) Spółdzielni (...) w Ł. na stanowisku ślusarza oraz od dnia 10 września 1981 roku do dnia 31 marca 1989 roku w Spółdzielni Pracy Usług (...) na stanowisku blacharza – spawacza.

/pismo – k. 18/

Na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016 roku wnioskodawca podtrzymał odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/stanowisko pełnomocnika wnioskodawcy, stanowisko pełnomocnika ZUS: 00:01:55 - płyta CD k. 35/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. N. urodził się w dniu (...).

/bezsporne /

Wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu 29 maja 2015 roku. M. N. nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/wniosek – k. 1-8 plik II akt ZUS/

W okresie od dnia 1 października 1968 roku do dnia 2 stycznia 1970 roku M. N. był zatrudniony w Warsztacie Ślusarskim Z. B. w K. na stanowisku ślusarza w ramach umowy o naukę zawodu.

/zaświadczenie z dn. 4.03.1969 r. – k.19, zaświadczenie z dn. 17.03.1971 r. – k.20, zeznania wnioskodawcy: 00:42:12 – płyta CD k. 35/

Następnie w okresie od dnia 5 maja 1970 roku do dnia 31 marca 1971 roku wnioskodawca był zatrudniony w Warsztacie Ślusarskim i (...) w K. w charakterze ucznia w zawodzie ślusarskim.

/zaświadczenie z dn. 2.02.1981 r. – k. 19, pismo Cechu (...) w K. – k. 40, zeznania wnioskodawcy: 00:42:12 – płyta CD k. 35/

Wnioskodawca posiada uprawnienia spawacza od dnia 28 listopada 1972 roku.

/kopia książki spawacza – akta osobowe w kopercie k. 17/

Wnioskodawca od dnia 1 czerwca 1979 roku do dnia 1 lipca 1981 roku był zatrudniony w Spółdzielni (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy w Punkcie Usługowym Nr (...) w Ł. świadczącym usługi dla ludności w zakresie napraw samochodowych. W umowie o pracę z dnia 1 czerwca 1979 roku wskazano, iż M. N. był zatrudniony na stanowisku ślusarza-spawacza świadczącego usługi dla ludności w zakresie napraw samochodowych.

/świadczenie pracy z dn. 1.07.1981 r., umowa o pracę z dn. 1.06.1979 r. – akta osobowe w kopercie k. 17/

W ramach zatrudnienia w spornym okresie wnioskodawca zajmował się naprawami blacharskimi samochodów, wnioskodawca przede wszystkim zajmował się spawaniem, a także ręcznym odcinaniem elementów, których nie dało się zdemontować. Spawanie zajmowało skarżącemu od 70 % do 80 % czasu pracy.

/zeznania wnioskodawcy: 00:02:02 w zw. z 00:42:12 – płyta CD k. 35/

W piśmie z dnia 2 września 1980 roku wskazano, że uchwałą Rady Spółdzielni z dnia 30 lipca 1980 roku wnioskodawca został przyjęty na członka spółdzielni, w związku z czym umowa o pracę z dnia 1 czerwca 1979 roku przekształciła się w spółdzielczą umowę o pracę.

/pismo z dn. 2.09.1980 r. – akta osobowe w kopercie k. 17/

W okresie od dnia 7 kwietnia 1981 roku do dnia 30 kwietnia 1981 roku M. N. korzystał z urlopu bezpłatnego w związku z wyjazdem zagranicznym.

/podanie o urlop z dn. 2.03.1981 r., karta urlopową z dn. 6.03.1981 r. – akta osobowe w kopercie k. 17/

W podaniu z dnia 30 czerwca 1981 roku zawierającym prośbę o rozwiązanie stosunku pracy wnioskodawca wskazał, że jego pobyt zagraniczny niespodziewanie się przedłużył.

/podanie z dn. 30.06.1981 r. – akta osobowe w kopercie k. 17/

Zakład pracy nie wystawił skarżącemu świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach. W świadectwie pracy z dnia 1 lipca 1981 roku wskazano, że zatrudniony w Spółdzielni (...) w Ł. od dnia 1 czerwca 1979 roku do dnia 1 lipca 1981 roku M. N. zajmował stanowisku ślusarza - spawacza w Punkcie Usługowym świadczącym usługi dla ludności w zakresie napraw samochodowych. W duplikacie świadectwa pracy wystawionym przez pracodawcę z dniem 2 września 2015 roku nie wskazano, aby praca była wykonywana przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach.

/świadectwo pracy z dn. 1.07.1981 r. – akta osobowe w kopercie k. 17, duplikat świadectwa pracy z dn. 2.09.2015r. – k. 21/

W okresie od dnia 10 września 1981 roku do dnia 31 marca 1989 roku wnioskodawca był zatrudniony w Spółdzielni Pracy Usług (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy. W umowie o pracę z dnia 10 września 1981 roku oraz angażach z dnia 25 stycznia 1982 roku, z dnia 14 maja 1982 roku, z dnia 25 października 1983 roku, z dnia 9 października 1985 roku, z dnia 22 sierpnia 1986 roku, z dnia 16 października 1986 roku, z dnia 15 czerwca 1987 roku, 26 stycznia 1988 roku oraz z dnia 19 kwietnia 1988 roku wskazano, że M. N. był zatrudniony na stanowisku blacharza - spawacza. W umowie o pracę z dnia 1 września 1988 roku oraz kolejnych angażach z dnia 24 listopada 1988 roku oraz z dnia 25 stycznia 1989 roku wskazano, że M. N. był zatrudniony na stanowisku blacharza samochodowego.

/świadectwo pracy z dn. 5.04.1989 r., umowa o pracę z dn. 10.09.1981 r., umowa o pracę z dn. 1.09.1988 r., angaże – akta osobowe w kopercie k. 15/

W ramach zatrudnienia w spornym okresie wnioskodawca pracował w systemie dwuzmianowy w godzinach od 6:00 do 14:00 lub od 14:00 do 22:00 oraz w soboty od 6:00 do 13:00. Na każdej zmianie pracowało około 3 blacharzy samochodowych. Wnioskodawca pracował na hali z bramą wjazdową i wyjazdową, bez nawiewów.

/zeznania świadka Z. P.: 00:21:59 – płyta CD k. 35, zeznania świadka R. R.: 00:27:38, 00:33:31, 00:34:19 – płyta CD k. 35, zeznania wnioskodawcy: 00:02:02 w zw. z 00:42:12 – płyta CD k. 35/

Do obowiązków M. N. należały bieżące i generalne naprawy samochodów w zakresie blacharstwa i lakiernictwa w autoryzowanej stacji napraw samochodów marki F., a w późniejszym okresie także marki P.. Wnioskodawca rozbierał auto, rozcinał błotniki, progi i nadproża palnikiem, prostował pocięte elementy, wymieniał na nowe, czyścił, odłuszczał części, malował, spawał elementy elektrycznie i gazowo, a następnie montował na miejsce. Wykonywał również zbrojenia samochodu. Malowanie odbywało się za pomocą pistoletu z użyciem flunidolu. Spawanie zajmowało wnioskodawcy około 70 % czasu pracy, w pozostałym czasie zajmował się czynnościami montażowymi. Wnioskodawca nie zajmował się naprawami mechanicznymi.

/zeznania świadka Z. P.: 00:21:59 – płyta CD k. 35, zeznania świadka R. R.: 00:27:38, 00:33:31, 00:34:19 – płyta CD k. 35, zeznania wnioskodawcy: 00:02:02 w zw. z 00:42:12 – płyta CD k. 35/

Zgodnie z informacją pracodawcy pracownik zatrudniony na stanowisku blacharza samochodowego wykonywał pracę spawacza gazowego w wymiarze ok. 50% - 60% ogólnie wykonywanych prac w ciągu dnia roboczego.

/pismo (...) Związku (...) w likwidacji z dn. 12.06.1990 r. – w kopercie k. 15/

W okresach od dnia 19 lipca do dnia 19 sierpnia 1984 roku oraz od dnia 13 maja do dnia 8 czerwca 1988 roku wnioskodawca korzystał z bezpłatnego urlopu.

/karta urlopową z dn. 13.08.1984 r., karta urlopową z dn. 7.07.1988 r., – akta osobowe w kopercie k. 15/

Pracodawca nie wystawił skarżącemu świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach. W świadectwie pracy z dnia 5 kwietnia 1989 roku wskazano, że zatrudniony w Spółdzielni Pracy Usług (...) w od dnia 10 września 1981 roku do dnia 31 marca 1989 roku M. N. zajmował stanowisko blacharza - spawacza samochodowego.

/świadectwo pracy z dn. 5.04.1989 r. – akta osobowe w kopercie k. 15/

M. N. udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 roku ogólny staż pracy w wymiarze w wymiarze 28 lat, 1 miesiąca i 14 dni, w tym 25 lat, 5 miesięcy i 4 dni okresów składkowych oraz 2 lata, 8 miesięcy i 10 dni okresów nieskładkowych.

/decyzja k. 35-36 plik II akt ZUS/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych łącznie 6 lat, 5 miesięcy i 11 dni, przypadające na okres zatrudnienia w Stoczni (...) od dnia 8 września 1971 roku do dnia 1 września 1973 roku, w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) od dnia 10 września 1973 roku do dnia 15 kwietnia 1974 roku, od dnia 18 kwietnia 1974 roku do dnia 26 lipca 1974 roku, od dnia 31 lipca 1974 roku do dnia 11 stycznia 1977 roku, od dnia 1 lutego 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1978 roku oraz w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością od dnia 25 września 1978 roku do dnia 14 kwietnia 1979 roku.

/decyzja k. 19-19 odwrót plik IV akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji osobowej ze spornych okresów pracy wnioskodawcy, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań świadków Z. P. oraz R. R. pracujących ze skarżącym w Spółdzielni Pracy Usług (...) w Ł., a zatem osób posiadających wiedzę odnośnie charakteru zatrudnienia wnioskodawcy i rodzaju wykonywanych przez niego czynności oraz na podstawie zeznań wnioskodawcy. Zgromadzone dokumenty, zeznania wnioskodawcy oraz zeznania świadków zasadniczo nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności, częściowo znajdują także potwierdzenie w załączonej dokumentacji osobowej i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe. W tym miejscu należy jednak podkreślić, iż wnioskodawca stoi na stanowisku, iż czynności jakie wykonywał w ramach zatrudnienia stanowią pracę wykonywaną w warunkach szczególnych i uprawniają go do otrzymania emerytury w obniżonym wieku. Rozbieżne stanowisko co do oceny charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę jest prezentowane przez organ rentowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku Nr 748), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu (wg stanu prawnego do dnia 31 grudnia 2012 roku) stanowił, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku ust. 2 w/w przepisu uległ zmianie poprzez rezygnację ustawodawcy z warunku rozwiązania stosunku pracy (ustawa z dnia 11 maja 2012 roku

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw – art. 1 – Dz. U. z 2012r., poz. 637)

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do: wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu 25 stycznia 2012 roku, braku członkostwa w otwartym funduszu emerytalnym oraz wymaganych na dzień 1 stycznia 1999 roku okresów składkowych i nieskładkowych. Jednak w ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca nie spełnia warunku co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy do zatrudnienia w szczególnych warunkach łącznie okres 6 lat, 5 miesięcy i 11 dni, przypadający na zatrudnienie w Stoczni (...) od dnia 8 września 1971 roku do dnia 1 września 1973 roku, w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) od dnia 10 września 1973 roku do dnia 15 kwietnia 1974 roku, od dnia 18 kwietnia 1974 roku do dnia 26 lipca 1974 roku, od dnia 31 lipca 1974 roku do dnia 11 stycznia 1977 roku, od dnia 1 lutego 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1978 roku

oraz w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością od dnia 25 września 1978 roku do dnia 14 kwietnia 1979 roku. Wnioskodawca wnosił o zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w Warsztacie Ślusarskim Z. B. w K. od dnia 1 października 1968 roku do dnia 2 stycznia 1970 roku w Warsztacie Ślusarskim i (...) w K. od dnia 5 maja 1970 roku do dnia 31 marca 1971 roku, w Spółdzielni (...) w Ł. od dnia 1 czerwca 1979 roku do dnia 1 lipca 1981 roku oraz w Spółdzielni Pracy Usług (...) w Ł. od dnia 10 września 1981 roku do dnia 31 marca 1989 roku.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Podkreślenia też wymaga, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 roku, I UK 393/10).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowej ze spornych okresów zatrudnienia.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazuje, że prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym są wymienione w Dziale XIV poz. 12 jako prace w szczególnych warunkach.

Jak ustalono w okresie od dnia od dnia 10 września 1981 roku do dnia 31 marca 1989 roku M. N. był zatrudniony w Spółdzielni Pracy Usług (...) w Ł. na stanowisku blacharza – spawacza oraz blacharza samochodowego, z przerwami w okresach od dnia 19 lipca do dnia 19 sierpnia 1984 roku oraz od dnia 13 maja do dnia 8 czerwca 1988 roku, w których korzystał z bezpłatnego urlopu.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że od dnia 10 września 1981 roku do dnia 31 marca 1989 roku wnioskodawca wykonywał między innymi pracę przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym oraz gazowym, brak jest podstaw do przyjęcia, że w okresie tym wykonywał prace spawalnicze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wskazuje na to wprost treść pisma (...) Związku (...) z dnia 12 czerwca 1990 roku, w którym pracodawca wskazał wprost, iż pracownik zatrudniony na stanowisku blacharza samochodowego wykonywał pracę spawacza w wymiarze około 50 % - 60 % ogólnie wykonywanych prac w ciągu dnia roboczego, w związku z czym nie można ich zaliczyć do prac w szczególnych warunkach. Okoliczność, iż wnioskodawca nie wykonywał prac spawalniczych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wynika również z zeznań przesłuchanych świadków, oraz samego wnioskodawcy, zgodnie zeznali oni bowiem, że prace te zajmowały wnioskodawcy około 70 % czasu pracy danego dnia, a w pozostałym czasie zajmował się montażem. W spornym okresie M. N. wykonywał zatem także inne prace nie wymienione w wykazach prac w warunkach szczególnych, przy czym oba te rodzaje prac wykonywane były równorzędnie, tak że nie można wyodrębnić żadnego okresu pracy

w warunkach szczególnych.

Ponadto zdaniem Sądu na podstawie zgromadzonych dowodów nie sposób było także ustalić, że M. N. w okresie od dnia 1 czerwca 1979 roku do dnia 1 lipca 1981 roku, w którym był zatrudniony w Spółdzielni (...) w Ł. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał wyłącznie prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym.

Z materiału dowodowego w postaci dokumentacji pracowniczej wynika, iż w spornym okresie skarżący pracował w punkcie usługowym i w ramach zatrudnienia łączył obowiązki spawacza i świadczącego usługi dla ludności w zakresie napraw samochodowych. Nadto sam wnioskodawca zeznał, iż w ramach zatrudnienia w spornym okresie, co prawda przede wszystkim zajmował się spawaniem, ale czynności te stanowiły jedynie od 70 % do 80 % jego obowiązków. Wnioskodawca wskazał, że zakres jego praca była podobna do pracy, jaką wykonywał w Spółdzielni Pracy Usług (...) w Ł.. Z dokonanych ustaleń, wypływa zatem wniosek, iż wnioskodawca nie wykonywał tylko i wyłącznie prac spawalniczych, albowiem zajmował się również ręcznie wycinaniem elementów karoserii, co w ocenie Sądu umniejszało wymiar czasu pracy wykonywanej przez odwołującego w szczególnym charakterze, o której mowa w resortowym rozporządzeniu.

W świetle powyższych okoliczności nie można uznać, że w spornym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace wymienione w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Sąd

nie kwestionuje, że wnioskodawca wykonywał prace spawalnicze w spornym okresie, jednakże z poczynionych ustaleń wynika, iż nie była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. To prace „przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym” uznane zostały za pracę o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz

o znacznym stopniu uciążliwości, a nie jakkolwiek inna praca składająca się na ostateczny rezultat. Jeszcze raz podkreślić należy, że stałe wykonywanie pracy w warunkach szczególnych jest rozumiane w orzecznictwie Sądu Najwyższego jako wypełnianie pełnego wymiaru czasu pracy na zajmowanym stanowisku pracy, gdyż nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (por. np. wyrok z dnia 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 290). Wyjątek mogą tu stanowić krótkotrwałe, konieczne szkolenia pracownika, zwłaszcza wstępne (wyrok z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75).

Ostatecznie wskazać należy, że w ocenie Sądu nie zachodzą również podstawy do zaliczenia skarżącemu okresów zatrudnienia w Warsztacie Ślusarskim Z. B. w K. od dnia 1 października 1968 roku do dnia 2 stycznia 1970 roku oraz

i (...) w K. od dnia 5 maja 1970 roku do dnia 31 marca 1971 roku.

Na podstawie zeznań wnioskodawcy oraz szczątkowej dokumentacji osobowej w postaci zaświadczeń pracodawców oraz informacji uzyskanej od Cechy (...) w K., Sąd ustalił, że w spornych okresach wnioskodawca wykonywał pracę w ramach praktycznej nauki zawodu ślusarza i brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż praca ta była wykonywana w szczególnych warunkach tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontradyktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicyjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków

niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Wnioskodawca nie wykazał natomiast w niniejszym postępowaniu za pomocą zeznań świadków oraz złożonych razem z odwołaniem dokumentów, że we wskazanych przez siebie okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę zaliczaną do prac w warunkach szczególnych.

Biorąc pod uwagę przywołane przepisy stwierdzić należy, że pomimo, iż M. N. spełnił pozostałe przesłanki do przyznania emerytury, a mianowicie: wieku, posiadania co najmniej 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego, ze względu na nieprzepracowanie wymaganego ustawowo okresu 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze emerytura wnioskodawcy nie przysługuje.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia apelacji.